

FRISTELSE: Ikke bare i Danmark, men også i Norge og Sverige, er den statskirkelige drøm og samtenkningen av kirke og folk fortsatt en fristelse, skriver vår anmelder, som mener Jeppe Bach Nikolajsens *Kirkens rolle i et pluralistisk samfund* er en god og viktig utgivelse.

Foto: Håkon Mosvold Larsen/NTB scanpix

Statskirkene inn i en ny tid

Lenge hadde Norden verdensrekorden i statskirkelighet. Nå er det på høy tid at kirkene tar konsekvensene av den nye tids pluralisme.

ANMELDELSE

JON MAGNE LUND
anmeldelse@vl.no

Jeppe Bach Nikolajsen presenterer sitt livsprosjekt i den danske boken *Kirkens rolle i et pluralistisk samfund*. Forskningslederen ved Menighedsfakultetet i Aarhus – som også bekler et professorat ved det norske MF – har publisert flere bøker og en lang rekke artikler. Temaer om folkekirken og pluraliseringen av de vestlige samfunn i sin alminnelighet og Norden i særdeleshet, opptar ham sterkt.

Boken består av åtte kapitler om kirken i et pluralistisk samfund. Alle bortsett fra ett har vært utgitt som artikler tidligere. Rent pedagogisk er artiklene godt lagt opp, med en introduksjon til temaet, en drøftelse og så til slutt en konklusjon. Leserne blir ledet varsomt gjennom kapitler etter kapitler, men må imidlertid forholde seg til en del gjentakelser.

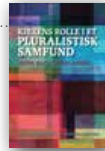
Folk og kirke. Beskrivelsen av kirkene i de nordiske land i den tid da statskirkeligheten sto som sterkest, kaller på smilet. I Danmark fra 1536 til 1849 var det påbudt å tilhøre den lutherske statskirke. Flere kirkeledere omtalte kongen som Guds stedfortreder på jord. Biskop Martensen skrev at det var først når en kirke var etablert som en kristen statskirke at den nådde sitt fulle

SAKPROSA

**Jeppe Bach
Nikolajsen**

**KIRKENS
ROLLE I ET
PLURALISTISK
SAMFUND**

Kolon 2017 (Danmark)

«Viktig, velskrevet og veltenkt.»

mål i verden. Den danske teolog Grundtvigs øyne ble fylt med tårer når han fikk sine syner om Danmarks storhet. Identifiseringen av folk og kirke var utbredt.

Danmark var kanskje enda mer statskirkelig enn Sverige og Norge, men Nikolajsen viser hvordan den også der dominerende tenkningen. Sverige ble forstått som Guds utvalgte folk, et slags Israel i Norden. Også i Norge blomstret nasjonalismen; situasjonen lignet fra 1536 mye på tilstanden i Danmark.

Kirken for noen. Nikolajsen vender stadig tilbake til sin grunnleggende forståelse: Den kristne kirke utgjøres ikke lenger av alle, men bare av noen. Rent empirisk er dette et faktum. Han brenner for at de nordiske kirker må slutte å lengte tilbake til fordums storhet. De må heller våge å gå

inn i det pluralistiske, mangfoldige samfunn vi nå lever i og være en stemme blant andre stemmer. I bokens åtte kapitler utvikler han hva dette betyr mer konkret, med tanke på etikken, forståelsen av de bibelske skrifter og den kristne tradisjon, av kirken og menigheten, av liturgien – der kirkens egenart i et pluralistisk samfunn blir svært tydelig – av kirkens samfunnsansvar, av kirkens misjon – som bestemmer dens liv i verden – og kirkens identitet og rolle.

Nikolajsen er lutheraner med bakgrunn i en MF-tradisjon, men han karakteriserer sin posisjon som ganske åpen hva det konfesjonelle angår. Det preger boken og dokumenteres blant annet i den omfattende og imponerende litteraturlisten han henviser til.

Luther-jubileet. Boken er viktig, velskrevet og veltenkt, ikke minst med tanke på det Luther-jubileet vi fremdeles befinner oss i. Ikke bare i Danmark, men også i Norge og i Sverige, er den statskirkelige drøm og samtenkningen av kirke og folk fortsatt en fristelse. Forfatteren overbeviser imidlertid med sin forståelse av at kirken er kalt ut av den statskirkelige isolasjon og inn i en ny tid. Der skal det kristne fellesskap «tro, legemliggjøre og proklamere evangeliet».

Boken foreligger bare på dansk, men det byr ikke på problemer.